

§ 38

Povinnosti držiteľa elektroodpadu

- (1) Držiteľ elektroodpadu z domácností je povinný odovzdať elektroodpad
- distribútorovi do spätného zberu elektroodpadu,
 - na miesto určené obcou v rámci systému oddeleného zberu elektroodpadu z komunálnych odpadov, ktorý bol zavedený v obci výrobcom elektrozaariadení alebo organizáciou zodpovednosti výrobcov zastupujúcou výrobcov elektrozaariadení,
 - osobe oprávnenej na zber elektroodpadu,
 - ak ide o elektroodpad zo svetelných zdrojov a veľmi malý elektroodpad, okrem miest uvedených v písmenách a) až c) aj na zberné miesto elektroodpadu.

(2) Držiteľ elektroodpadu iného ako z domácností je povinný zabezpečiť nakladanie s týmto elektroodpadom, ak

- výrobca elektrozaariadení pri jeho predaji s jeho konečným používateľom písomne dohodol podiel zodpovednosti výrobcu elektrozaariadení a držiteľa elektroodpadu z neho pochádzajúceho za nakladanie s týmto elektroodpadom inak než je plná zodpovednosť výrobcu elektrozaariadení za toto nakladanie alebo
- ide o historický elektroodpad uvedený v § 36 ods. 3.

(3) Držiteľ elektroodpadu iného ako z domácností je povinný odovzdať tento elektroodpad iba osobe oprávnenej na zber elektroodpadu. Ak je takýmto držiteľom elektroodpadu osoba uvedená v odseku 2, môže odovzdať tento elektroodpad aj spracovateľovi elektroodpadu.

Súvisiace ustanovenia:

§ 32 ods. 23; § 37 ods. 2 písm. b); § 39 ods. 3; § 80 ods. 7; § 81 ods. 7 písm. d), odsek 8 písm. e) bod 1

Súvisiace predpisy EÚ:

smernica o elektroodpade

K § 38

Ustanovená škála povinností držiteľa elektroodpadu nadväzuje na čl. 5 smernice o elektroodpade, ktorý uložil členským štátom vytvoriť pre konečných držiteľov a distribútorov systému pre odovzdanie elektroodpadu, ako aj na povinnosti výrobcov elektrozaariadení pokryť územie SR miestami určenými pre zber či odoberanie elektroodpadu. Pod držiteľom preto treba rozumieť nielen pôvodcu elektroodpadu (spotrebiteľ), ale aj každého ďalšieho držiteľa odpadu, tzn. osobu, ktorá má elektroodpad vo fyzickej držbe.

K odseku 1

Ustanovuje sa výpočet možností, ako sa držiteľ elektroodpadu môže zbaviť elektroodpadu z domácností bez ohľadu na to, či ide o historický elektroodpad alebo nie. V prípade písmena a) pôjde spravidla o formu dostupnú spotrebiteľom, ktorí svojou činnosťou (používaním) zmenia úžitkové vlastnosti elektrozaariadenia do tej miery, že

z neho vznikne elektroodpad. V písmene b) pôjde o možnosť, ktorá vyplynie z platného všeobecne záväzného nariadenia príslušnej obce (spravidla obce, na ktorej území elektroodpad vznikne), musí sa týkať len elektroodpadov nachádzajúcich sa v komunálnych odpadoch, pričom sa predpokladá, že obce do svojho systému zahrnú aj miesta spätného zberu podľa písmena a) alebo zberné miesta podľa písmena d), ako aj zberné dvory. Treťou možnosťou je odovzdanie elektroodpadu osobe, ktorá je na základe súhlasu podľa § 97 alebo registrácie podľa § 98 oprávnená vykonávať oddelený zber elektroodpadu a má uzatvorenú zmluvu podľa § 39 ods. 3 (napr. prevádzkovateľa zariadení na zber odpadov vrátane výkupní, prípadne aj spracovatelia elektroodpadov). Uvedenú možnosť by mali využívať predovšetkým distribútori elektroodpadov disponujúci elektroodpadmi zo spätného zberu a prevádzkovatelia zberných miest, ktoré nie sú komunálnymi odpadmi. Poslednou možnosťou je odovzdanie veľmi malých elektroodpadov a elektroodpadov zo svetelných zdrojov na zriadených zberných miestach elektroodpadu (napr. na školách, úradoch a pod.).

Informácie o miestach zberu v písmenách a) až d), pokiaľ sú určené aj na zber elektroodpadov pochádzajúcich z komunálnych odpadov, môže konečný používateľ získať zo všeobecne záväzného nariadenia obce v zmysle § 81 ods. 8 písm. e) bod 1.

K odseku 2

V odseku 2 sú ustanovené dve výnimky z pravidla, kedy namiesto výrobcu elektrozariadenia zodpovedá v plnej miere alebo len sčasti za nakladanie s elektroodpadom (iným ako z domácností) držiteľ elektroodpadu. Prvým prípadom je situácia, keď sa držiteľ elektroodpadu ako kupujúci nového elektrozariadenia písomne dohodne s výrobcom elektrozariadenia na určitom podiele zodpovednosti (podiele na finančných nákladoch na zber, spracovanie, zhodnotenie a pod. elektroodpadu), pričom v takomto prípade je potrebné chápať rozdelenie zodpovednosti v súlade s čl. 13 ods. 2 smernice o elektroodpade len ako rozdelenie finančnej zodpovednosti. V druhom prípade ide o situáciu, pri ktorej koncovému používateľovi vznikne v dôsledku zmeny úžitkových vlastností elektrozariadenia (uvedeného na trh v SR pred 13. augustom 2005) historický elektroodpad, ktorý nenahrádza novým výrobkom – elektrozariadením rovnakej kategórie alebo rovnakého funkčného určenia. V takom prípade vzniknutý elektroodpad nie je súčasťou systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov a jeho pôvodca (držiteľ) s ním musí naložiť na svoje náklady zákonným spôsobom v zmysle ustanovení § 14 zákona o odpadoch, pri rešpektovaní možností podľa odseku 3.

K odseku 3

Držiteľovi elektroodpadu iného ako z domácnosti zákon umožňuje odovzdať elektroodpad iba osobe oprávnenej na zber elektroodpadu, tzn. osobe, ktorá má udelený súhlas podľa § 97 alebo je registrovaná podľa § 98 zákona v závislosti od spôsobu výkonu činnosti a druhu zbieraného elektroodpadu. V prípade držiteľ elektroodpadu (iného ako z domácností), ktorý zodpovedá za nakladanie s elektroodpadom podľa odseku 2, sa škála možností na odovzdanie rozširuje aj vo vzťahu k osobe oprávnenej na spracovanie elektroodpadu, tzn. osobe, ktorej bola udelená autorizácia podľa § 89 ods. 1 písm. a) štvrtý bod.

Sankcie

Sankciou za porušenie § 38 právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom je v prípade porušenia:

- odseku 1 pokuta podľa § 117 ods. 1 tohto zákona od 500 eur do 50 000 eur,
- odseku 2 alebo 3 pokuta podľa § 117 ods. 3 tohto zákona od 1 200 eur do 120 000 eur.

Ak fyzická osoba – nepodnikateľ poruší povinnosť podľa § 38 ods. 1 (tým, že nakladá s elektroodpadom alebo inak koná v rozpore s § 38 ods. 1), môže byť naplnená skutková podstata niektorého z priestupkov podľa § 115 ods. 1 písm. i) alebo w), za ktoré možno uložiť pokutu podľa § 115 ods. 2 písm. a) do 1 500 eur a pri neoprávnenom nakladaní s elektroodpadom pokutu podľa § 115 ods. 2 písm. b) do 2 500 eur.

§ 39**Zber elektroodpadu**

(1) Zber elektroodpadu možno vykonávať len oddelene od ostatných druhov odpadov.

(2) Na vykonávanie spätného zberu elektroodpadu distribútorom elektrozaariadení a na prevádzkovanie zberného miesta elektroodpadu sa nevyžaduje súhlas podľa § 97 ani registrácia podľa § 98.

(3) Zber elektroodpadu zo zberných miest elektroodpadu, od distribútorov vykonávajúcich spätný zber elektroodpadu alebo priamo od konečných používateľov môže vykonávať len ten, kto má uzavretú zmluvu s výrobcom elektrozaariadení, ktorý zabezpečuje nakladanie s elektroodpadom individuálne, alebo s organizáciou zodpovednosti výrobcov zastupujúcou výrobcov elektrozaariadení, a to v rozsahu tejto zmluvy.

(4) Ten, kto vykonáva zber elektroodpadu zo zberných miest elektroodpadu, od distribútorov vykonávajúcich spätný zber elektroodpadu alebo priamo od konečných používateľov, je okrem povinností podľa § 14 a 16 povinný

- a) zabezpečiť odovzdanie prevzatého elektroodpadu, ktorý sa zaviazal prevziať na základe zmluvy s výrobcom elektrozaariadení, ktorý zabezpečuje nakladanie s elektroodpadom individuálne, alebo s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre elektrozaariadenia, ktorá zabezpečuje združené nakladanie s elektroodpadom, spracovateľovi elektroodpadu; ustanovenie písmena c) nie je týmto dotknuté,
- b) zabezpečiť, aby počas zberu a prepravy elektroodpadu boli vytvorené optimálne podmienky a bola podporená príprava na opätovné použitie, recyklácia komponentov alebo elektroodpadu ako celku a izolácia nebezpečných látok,
- c) zabezpečiť oddelenie elektroodpadu vhodného na prípravu na opätovné použitie od ostatného elektroodpadu pred jeho ďalšou prepravou a odovzdať ho osobe oprávnenej na výkon prípravy na opätovné použitie elektroodpadu,
- d) viesť a uchovávať evidenciu o množstve vyzbieraného elektroodpadu v kilogramoch podľa kategórií; množstvo a kategóriu elektroodpadu z domácností uvádzať samostatne,

e) ohlasovať ustanovené údaje z evidencie podľa písmena d) štvrt'ročne výrobcovi elektrozariadení alebo organizácii zodpovednosti výrobcov pre elektrozariadenia, s ktorými má uzavretú zmluvu.

(5) Výrobca elektrozariadení a organizácia zodpovednosti výrobcov pre elektrozariadenia je povinná zabezpečiť, aby vykonávanie zberu elektroodpadu na zbernom mieste elektroodpadu, určenom na základe zmluvy s ňou, bolo v súlade s týmto zákonom.

Súvisiace ustanovenia:

§ 3 ods. 5; § 5 ods. 1; § 14; § 16; § 34 ods. 1 písm. e); § 97 ods. 1 písm. d), f); § 98

Vyhľadávky:

§ 9 vyhlášky o RZV

Súvisiace predpisy EÚ:

smernica o elektroodpade

K § 39

Pojem „zber elektroodpadu“ nie je samostatne pojmovo vymedzený, preto ide v podstate o zber odpadu podľa § 3 ods. 5 zákona o odpadoch, so špecifickými podmienkami ustanovenými pre osobitný prúd odpadu (elektroodpady) v § 39. Pokiaľ sa zber elektroodpadu vykonáva v zariadení na zber odpadov podľa § 5 ods. 1 zákona o odpadoch, vyžaduje sa súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov podľa § 97 ods. 1 písm. d). Zákon o odpadoch však umožňuje vykonávať zber aj inak ako v zariadení na zber (napr. kalendárový zber). V takom prípade postačuje osobe, ktorá zber vykonáva, aj registrácia na okresnom úrade podľa § 98 za predpokladu, že sa na taký odpad nevyžaduje súhlas na nakladanie s nebezpečnými odpadmi podľa § 97 ods. 1 písm. f). Uvedenú problematiku riešia aj § 97 a § 98 a komentáre k nim. Pri osobitných formách zbierania elektroodpadov prostredníctvom distribútora alebo zberných miest sa nepožaduje ani registrácia.

K odsekom 1 až 3

Požiadavka na oddelené zbieranie (zhromažďovanie) elektroodpadu od ostatných druhov odpadov vyplýva z čl. 5 smernice o elektroodpade, kde sa kladie dôraz na prijatie opatrení na dosiahnutie vysokého podielu separovaného elektroodpadu.

V zmysle požiadavky čl. 5 ods. 2 písm. a) smernice o elektroodpade na zabezpečenie dostupnosti a prístupnosti potrebných „zberných zariadení“ zákon ustanovuje pre tzv. kontaktné zberné body elektroodpadu (vykonávanie spätného zberu u distribútora a prevádzkovanie zberného miesta) aj výnimky z požiadaviek na súhlas podľa § 97 či registráciu podľa § 98. Tieto kontaktné zberné body by však mali byť súčasťou systému individuálneho alebo kolektívneho nakladania s elektroodpadom. Následný výkon zberu elektroodpadu z týchto kontaktných zberných bodov by mal byť podchytený na zmluvnom základe buď s výrobcou elektrozariadenia, ktorí si plní svoje povinnosti prostredníctvom vlastného systému individuálneho nakladania s elektroodpadom, alebo s niektorou z organizácií zodpovednosti

výrobcov pre elektroodpady. Požiadavka na zmluvný základ sa týka aj zberu priamo od konečného používateľa. Zmluvným podchytением výkonu zberu si výrobca elektrozariadenia (resp. organizácia zodpovednosti výrobcov) vytvára potrebnú zbernú sieť, čím si vytvára predpoklad na splnenie povinnosti podľa § 34 ods. 1 písm. e) (pozri aj § 16 ods. 3).

K odseku 4

Odsek 4 rozširuje okruh povinností osoby, ktorá vykonáva zber elektroodpadov. Okrem povinností podľa § 14 a § 16 zákon takej osobe ukladá v písmenách a) až c) sled povinností, ktorých účelom je zabezpečiť v súlade s požiadavkami smernice o elektroodpade šetrné zaobchádzanie s vyzbieraným elektroodpadom počas celého času držby (čím sa majú zachovať podmienky na opätovné použitie a recykláciu elektroodpadu), rozdelenie elektroodpadov podľa toho, či sú vhodné na opätovné využitie alebo na spracovanie a ich následné odovzdanie oprávneným osobám (spracovateľovi elektroodpadu, resp. osobe vykonávajúcej prípravu na opätovné použitie). Účelom evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti podľa písmen d) a e) je zabezpečiť spoľahlivú úroveň informovania o vyzbieraných elektrozariadeniach vo vzťahu k výrobcovi elektrozariadenia alebo k organizácii zodpovednosti výrobcov, do ktorých systému nakladania s elektroodpadom je taký zber na zmluvnom základe zahrnutý. V rámci plnenia evidenčnej povinnosti podľa písmena d) sa musí viesť samostatná (oddelená) evidencia elektroodpadu z domácností. Formát evidencie a ohlasovania nie je nikde jednoznačne ustanovený, no vzhľadom na následné využitie ohlásených údajov možno odporučiť použitie tlačiva podľa Prílohy č. 15 evidenčnej vyhlášky „Ohlásenie o elektrozariadení a nakladaní s ním“, prípadne si ho bude potrebné dohodnúť zmluvne.

K odseku 5

V odseku 5 je ustanovené, že zodpovednosť za dodržiavanie požiadaviek zákona a jeho vykonávacích predpisov pri výkone zberu elektroodpadu na zbernom mieste je prenesená z jeho prevádzkovateľa na toho výrobcu elektrozariadení alebo tú organizáciu zodpovednosti výrobcov pre elektroodpady, do ktorých systému nakladania s elektroodpadmi je zberné miesto na základe zmluvy zahrnuté. Zberné miesto musí byť prevádzkované v súlade s požiadavkami na zberné miesto ustanovenými v § 9 vyhlášky o RZV.

Sankcie

Sankciou za porušenie § 39 právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom je v prípade porušenia:

- odseku 1, 3 alebo 4 písm. a), b), c) pokuta podľa § 117 ods. 3 tohto zákona od 1 200 eur do 120 000 eur,
- odseku 4 písm. d) alebo e) podľa § 117 ods. 1 tohto zákona pokuta od 500 eur do 50 000 eur.

Za porušenie povinnosti podľa odseku 5 nie je ustanovená osobitná sankcia.

§ 40

Príprava na opätovné použitie elektroodpadu

(1) Zariadenie na výkon prípravy na opätovné použitie elektroodpadu (ďalej len „zariadenie prípravy na opätovné použitie“) je zariadenie prevádzkované fyzickou osobou – podnikateľom alebo právnickou osobou, v ktorom sa elektroodpad vhodný na prípravu na opätovné použitie, pripravuje na opätovné použitie, vrátane jeho skladovania, triedenia alebo testovania, alebo jeho vytried'ovania od elektroodpadu, ktorý sa nedá opätovne použiť.

(2) Prevádzkovateľ zariadenia prípravy na opätovné použitie je okrem povinností podľa § 14 a 17 povinný

- a) prevziať elektroodpad podľa odseku 1 do zariadenia prípravy na opätovné použitie a podrobiť ho uvedenej činnosti,
- b) plniť vo vzťahu k elektroodpadu, ktorý prešiel procesom prípravy na opätovné použitie a je ako elektrozariadenie opätovne uvádzané na trh, povinnosti výrobcu elektrozariadení podľa tohto zákona a podmienky elektrickej a environmentálnej bezpečnosti elektrozariadení podľa osobitných predpisov,¹⁵⁾
- c) zabezpečiť dodržiavanie požiadaviek na prípravu na opätovné použitie elektroodpadu.

¹⁵⁾ Napríklad § 2 ods. 1 písm. i) zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 254/2003 Z. z.

Súvisiace ustanovenia:

§ 3 ods. 10; § 14; § 17; § 32 ods. 14; § 39 ods. 4 písm. a); § 89 ods. 1 písm. a) piaty bod

Súvisiace predpisy:

zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhľadšky:

§ 13 a 14 vyhlášky o RZV

Súvisiace predpisy EÚ:

smernica o elektroodpade

K § 40

Zmyslom prípravy na opätovné použitie elektroodpadu je minimalizácia tvorby takého odpadu, ktorý sa musí prechodom cez určitý mechanický, fyzikálny či chemický proces buď zhodnotiť, alebo zneškodniť. Opakovaná využiteľnosť vyradených vecí alebo ich komponentov po určitom servisnom či technickom úkone (vyčistení a oprave) môže významne v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva znížiť množstvo takého elektroodpadu, ktorý treba odovzdať na spracovanie (čo je náročnejšia činnosť z hľadiska využívania zdrojov). Z uvedených dôvodov aj smernica o elektroodpade principiálne uprednostňuje prípravu na opätovné použitie pred iným zhodnocovaním

či recykláciou, a to nielen elektroodpadu, ale aj súčiastok, konštrukčných častí a spotrebných materiálov.

V odseku 1 zákon ustanovuje osobitnú definíciu zariadenia na výkon prípravy na opätovné použitie elektroodpadu s uvedením jeho účelového určenia a demonštratívneho (t. j. neúplného) výpočtu činností, ktoré možno v tomto zariadení vykonávať. Na vykonávanie prípravy na opätovné použitie elektroodpadu sa vyžaduje autorizácia podľa § 89 ods. 1 písm. a) piaty bod (pozri aj § 3 ods. 10).

Odsek 2 ustanovuje špecifický okruh povinností týkajúcich sa prevádzky zariadenia na výkon prípravy na opätovné použitie elektroodpadu. Vzhľadom na to, že v podstate ide o zariadenie, kde sa nakladá s odpadom, tento špecifický okruh povinností len rozširuje základný rozsah ustanovený pre držiteľa odpadu v § 14 a pre prevádzkovateľa zariadenia na nakladanie s odpadom v § 17 zákona. V písmene a) sa prevádzkovateľovi zariadenia na výkon prípravy na opätovné použitie elektroodpadu ukladá povinnosť prevziať elektroodpad do zariadenia prípravy na opätovné použitie a podrobiť ho činnosti prípravy na opätovné použitie. Podrobné požiadavky na túto činnosť a kritériá opätovného použitia elektrozariadenia sú ustanovené v § 13 a 14 vyhlášky o RZV.

Novelou zákona č. 312/2018 Z. z. bolo do odseku 2 doplnené písmeno c), ktoré zdôraznilo prepojenie na § 13 vyhlášky o RZV. V písmene b) zákon rieši dôsledok ukončenia prípravy na opätovné použitie, keď z elektroodpadu alebo jeho komponentu vzniká opäť výrobok. Vzhľadom na to, že vlastne ide už o nový výrobok, jeho umiestnením na trhu dochádza k naplneniu pojmového znaku sprístupnenia elektroodpadu (§ 32 ods. 14). Zákon však v takom prípade zaťažuje plnením povinností výrobcu elektrozariadenia iba prevádzkovateľa zariadenia na výkon prípravy na opätovné použitie elektroodpadu, ktorý navyše zodpovedá aj za to, že výrobok spĺňa aj podmienky elektrickej a environmentálnej bezpečnosti elektrozariadení podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

S elektroodpadom, ktorý nie je vhodný na opätovné použitie, sa nakladá v zmysle § 39 ods. 4 písm. a) a musí sa odovzdať spracovateľovi elektroodpadu na spracovanie.

Sankcie

Sankciou za porušenie povinnosti podľa § 40 ods. 2 právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom je podľa § 117 ods. 3 tohto zákona pokuta od 1 200 eur do 120 000 eur.

§ 41

Spracovateľ elektroodpadu

- Spracovateľ elektroodpadu je okrem povinností podľa § 14 a 17 povinný**
- a) **spracovávať elektroodpad v súlade s udeleným súhlasom [§ 97 ods. 1 písm. c)] a udelenou autorizáciou [§ 89 ods. 1 písm. a) bod 4] a dodržiavať požiadavky na spracovanie elektroodpadu,**

- b) viesť evidenciu a na základe evidencie ohlasovať ustanovené údaje výrobcovi elektrozariadení, ktorý plní vyhradené povinnosti individuálne, a organizácii zodpovednosti výrobcov pre elektrozariadenia, s ktorými má uzavretú zmluvu, a uchovávať evidenciu vrátane ohlasovaných údajov,
- c) viesť prevádzkovú dokumentáciu o spracovaní elektroodpadu a uchovávať ju v písomnej forme alebo elektronickej forme najmenej päť rokov,
- d) zverejniť podmienky, za ktorých preberá elektroodpad na spracovanie,
- e) plniť povinnosti pôvodcu odpadu vo vzťahu k ním produkovaným odpadom,
- f) voliť pri výstavbe zariadenia na spracovanie elektroodpadu alebo jeho modernizácii najlepšie dostupné techniky s prihliadnutím na primeranosť výdavkov na ich obstaranie a prevádzku,
- g) uvádzať do prevádzky a prevádzkovať stroje a technológiu zariadenia na spracovanie elektroodpadu v súlade s platnou dokumentáciou, s podmienkami určenými v udelenom súhlase a v udelenej autorizácii,
- h) zabezpečiť spracovanie všetkého elektroodpadu, ktorý sa zaviazal spracovať na základe zmluvného vzťahu s výrobcom elektrozariadení alebo organizáciou zodpovednosti výrobcov pre elektrozariadenia,
- i) spracovať kompletne elektroodpad uvedený v písmene h) vrátane zabezpečenia opätovného použitia častí elektroodpadu vhodných na prípravu na opätovné použitie, zhodnotenia odpadov zo spracovania elektroodpadu najmä recykláciou a zneškodnenia nevyužitelných zvyškov,
- j) nakladať s elektroodpadom tak, aby bol predovšetkým zbavený látok nebezpečných pre životné prostredie, prednostne odobrať z elektroodpadu všetky kvapaliny a komponenty, vykonať ďalšie opatrenia na zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie, a to spôsobom ustanoveným vykonávacím predpisom [§ 105 ods. 3 písm. k)],
- k) skladovať a zaobchádzať s elektroodpadom pred jeho spracovaním a počas jeho spracovania v súlade s technickými požiadavkami ustanovenými vykonávacím predpisom [§ 105 ods. 3 písm. k)],
- l) prednostne odobrať z elektroodpadu použité batérie a akumulátory, ak sú jeho súčasťou, a zabezpečiť ich odovzdanie spracovateľovi určenému v zmluve podľa písmena h),
- m) ohlasovať štvrtročne koordináčnemu centru pre prúd použitých batérií a akumulátorov množstvo odobratých použitých batérií a akumulátorov podľa písmena l), ich členenie na typy podľa § 42 ods. 3 a názov spracovateľa použitých batérií a akumulátorov, ktorým ich odovzdal, a to do 20 dní po uplynutí kalendárneho štvrtroka a bez nároku na odplatu,
- n) ohlasovať štvrtročne koordináčnemu centru pre prúd elektroodpadov množstvo a kategóriu elektroodpadu iného ako z domácností odobratého od jeho držiteľa v súlade s § 38 ods. 3 do 20 dní po uplynutí kalendárneho štvrtroka a bez nároku na odplatu.

Súvisiace ustanovenia:

§ 3 ods. 17; § 14; § 17; § 31 ods. 13 písm. b); § 32 ods. 21 a 27; § 89 ods. 1 písm. a) bod 4; § 97 ods. 1 písm. c)

Vyhlášky:

§ 12 ods. 1 a 9 vyhlášky o RZV;
§ 20 a príloha č. 20 evidencnej vyhlášky;
§ 9 a 10 vykonávacej vyhlášky

Súvisiace predpisy EÚ:

smernica o elektroodpade

K § 41

Spracovanie elektroodpadu je akákoľvek činnosť, ktorá sa s elektroodpadom uskutocní po tom, čo bol elektroodpad fyzicky odovzdaný do zariadenia na spracovanie elektroodpadu. Z povahy právneho vymedzenia je zrejmé, že spracovateľ elektroodpadu musí zabezpečiť predovšetkým odstránenie nebezpečných látok, demontáž, šrotovanie, zhodnotenie, environmentálne vhodné zneškodnenie a ďalšie činnosti vedúce k zhodnoteniu, prípadne zneškodneniu častí elektroodpadu. Smernica o elektroodpade v článku 8 a prílohe VII kladie veľký dôraz na to, aby pri spracovaní boli použité najlepšie dostupné technológie (BAT), pričom zároveň ustanovuje minimálny štandard pre selektívne spracovanie materiálov a súčiastok z elektroodpadov. Len striktným dodržiavaním týchto požiadaviek pri spracovaní je možné naplniť jeden zo základných cieľov smernice, ktorým je zabránenie prieniku nebezpečných látok pochádzajúcich z elektroodpadov do recipientu.

Špecifické povinnosti ustanovené pre spracovateľa elektroodpadu v § 41 sú administratívneho, technického aj procesného charakteru a odrážajú jeho postavenie a význam v celom reťazci nakladania s elektroodpadmi. Vzhľadom na to, že v podstate ide o zariadenie, v ktorom sa nakladá s odpadom, tento špecifický okruh povinností len rozširuje základný rozsah ustanovený pre držiteľa odpadu v § 14 a pre prevádzkovateľa zariadenia na nakladanie s odpadom v § 17 zákona.

K písmenu a)

Základným predpokladom a podmienkou pre spracovanie elektroodpadu je udeľný súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. c) a autorizácia podľa § 89 ods. 1 písm. a) štvrtý bod. Ide o rozhodnutia, ktoré okrem zákonných povinností určujú aj ďalšie konkrétne obligatórne podmienky výkonu činnosti v spracovateľskom zariadení, ktoré je spracovateľ elektroodpadu povinný dodržiavať, vrátane technických požiadaviek na spracovanie elektroodpadu podľa § 12 vyhlášky o RZV.

K písmenu b)

Obdobne ako v prípade zberu elektroodpadu, je účelom evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti podľa písmena b) zabezpečiť spoľahlivú úroveň informovania vo vzťahu k výrobcovi elektrozariadenia alebo k organizácii zodpovednosti výrobcov, do ktorých systému nakladania s elektroodpadom je také spracovateľské zariadenie na zmluvnom základe zahrnuté. Predovšetkým o tom, ako sa s elektrozaariadeniami naložilo po prijatí do zariadenia na ich spracovanie (spracovanie elektrozaariadení a ich komponentov), ale aj o miere plnenia cieľov ustanovených v prílohe č. 3 zákona (zhodnotenie a recyklácia).

Evidencia sa vedie a ohlasovanie sa vykonáva podľa § 20 a prílohy č. 20 evidencnej vyhlášky.

K písmenám c) a d)

Požiadavky na obsah a vedenie prevádzkovej dokumentácie sú ustanovené len všeobecne v § 10 vykonávacej vyhlášky. Rozsah a spôsob zverejňovania podmienok preberania elektroodpadov spracovateľom nie sú v zákone a ani vo vykonávacích predpisoch podrobnejšie ustanovené, preto je na spracovateľovi elektrozariadenia, ako túto povinnosť splniť. Z obsahového hľadiska by však podmienky preberania mali rešpektovať všeobecné ustanovenia o preberaní odpadov do zariadenia na nakladanie s odpadmi podľa § 9 vykonávacej vyhlášky.

K písmenu e)

Pre vylúčenie pochybností, kto sa má považovať za pôvodcu odpadov pochádzajúcich z procesu spracovania elektroodpadov zákon v písmene e) jednoznačne ustanovuje, že v tejto pozícii je spracovateľ elektroodpadu.

K písmenám f), g), i) až k)

Podstatou týchto povinností je dosiahnuť vysokú úroveň technického zabezpečenia jednotlivých spracovateľských aktivít, s ohľadom na bezpečnostné a zdravotné riziká a zabezpečiť maximálnu efektívnu využiteľnosť získaných zdrojov (zhodnotenie a recyklácia odpadov). Uvedené požiadavky zákona vychádzajú predovšetkým z čl. 8 smernice o elektroodpade, ktorá kladie dôraz na splnenie podmienky tzv. BAT (best available technology) – najlepšie dostupnej techniky pre nové zariadenia a pre modernizáciu existujúcich zariadení, ale s prihliadnutím na primeranosť výdavkov (pozri aj § 3 ods. 17 a komentár k nemu). Tieto požiadavky môžu byť spresnené (určené) v súhlase okresného úradu podľa § 97 ods. 1 písm. c) ako aj v udelenej autorizácii (k technickému vybaveniu zariadenia na spracovanie elektroodpadu pozri aj § 12 ods. 1 vyhl. o RZV). Treba upozorniť na to, že s účinnosťou od 1. januára 2019 platí nové znenie § 12 ods. 1 písm. b). Ustanovenia o technickom postupe spracovateľa elektroodpadu sú podrobnejšie upravené v § 12 ods. 9 vyhlášky o RZV. Z dôvodu odstránenia nedostatočnej transpozície smernice o elektroodpade bol do písmen j) a k) novelou zákona č. 312/2018 Z. z. doplnený odkaz na splnomocňujúce ustanovenie, na základe ktorého je vydaná vyhláška o RZV.

K písmenu h)

Ustanovenie zvyšuje váhu zmluvného záväzku spracovateľa elektroodpadu voči takému výrobcovi elektrozariadenia alebo organizácii zodpovednosti výrobcov, ktorým sa zaviazal spracovávať prevzaté elektroodpady. Cieľom tejto povinnosti je zabezpečiť spracovanie všetkého vyzbieraného elektroodpadu v súlade s čl. 8 ods. 1 smernice o elektroodpade.

K písmenám l) a m)

Vzhľadom na to, že v prípade použitých batérií a akumulátorov ide o osobitný vyhradený prúd odpadu, za nakladanie s ktorým zodpovedajú výrobcovia batérií a akumulátorov, je v písmene l) v súlade s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov výslovne ustanovená povinnosť na prednostné odobratie tohto špecifického odpadu a jeho redistribúcia spracovateľovi použitých batérií a akumulátorov (pozri aj

komentár k § 42 ods. 14). V záujme zabezpečenia funkčnosti celého systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov je vhodné, ak sa redistribúcia použitých batérií a akumulátorov uskutočňuje na zmluvnom základe.

V kontexte s povinnosťou podľa písmena l) je následne spracovateľ elektroodpadu povinný viesť evidenciu a plniť ohlasovaciu povinnosť o odobratých použitých batériách a akumulátoroch voči koordinačnému centru pre prúd použitých batérií a akumulátorov, a to bez nároku na akúkoľvek odplatu. Cieľom uvedenej povinnosti je vytvoriť informačný tok o množstve a členení vyzbieraných použitých batérií a akumulátorov prostredníctvom spracovateľov elektrozariadení, ktoré následne v rámci bilancie plnenia cieľov ustanovených v prílohe č. 3 zákona pre tento prúd odpadov môžu byť využité. Formát evidencie a ohlasovania nie je nikde jednoznačne ustanovený, avšak vzhľadom na následné využitie ohlásených údajov je vhodné inšpirovať sa tlačivom podľa Prílohy č. 14 evidenčnej vyhlášky.

K písmenu n)

Ohlasovacou povinnosťou podľa písmena n) sa zabezpečuje, že v rámci celého systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov elektrozariadení dôjde prostredníctvom koordinačného centra k následnému proporcionálnemu prerozdeleniu (podľa trhových podielov) spracovaných elektroodpadov pochádzajúcich od držiteľov elektroodpadov iných ako z domácností, a to medzi organizácie zodpovednosti výrobcov pre elektrozariadenia a výrobcov elektrozariadení, ktorí plnia vyhradené povinnosti individuálne (pozri aj § 31 ods. 13 písm. b) a komentár k nemu).

Sankcie

Sankciou za porušenie § 41 právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom je v prípade porušenia:

- písmen a), b), c), d), m) alebo n) pokuta podľa § 117 ods. 1 tohto zákona od 500 eur do 50 000 eur,
- písmen e) alebo f) pokuta podľa § 117 ods. 2 tohto zákona od 800 eur do 80 000 eur,
- písmen g), h), i), j), k) alebo l) pokuta podľa § 117 ods. 3 od 1 200 eur do 120 000 eur.

TRETÍ ODDIEL

Batérie a akumulátory

§ 42

Základné ustanovenia

(1) Tento oddiel sa vzťahuje na všetky batérie a akumulátory uvádzané na trh bez ohľadu na ich tvar, objem, hmotnosť, materiálové zloženie alebo použitie bez toho, aby bola dotknutá právna úprava starých vozidiel a elektroodpadu. Tento oddiel zákona sa nevzťahuje na nakladanie s batériami a akumulátormi použitými v zariadeniach, ktoré sú spojené s ochranou dôležitých záujmov týkajúcich